

BioS-teams: regie op bewegen in en om school

Hoe een integraal team de dynamische schooldag versterkt en de rol van de vakleerkracht verandert

Steeds meer scholen werken met een Dynamische Schooldag waarin leerlingen elke 30 tot 45 minuten bewegen. Leerkrachten merken effect: meer rust in de klas, betere concentratie en een betere sfeer onderling. Het mooie aan het concept Dynamische Schooldag is dat alle losse beweegmomenten in samenhang worden vormgegeven. Maar om dat goed te doen moet je wel het overzicht hebben.

In Amsterdam wordt daarom gewerkt met Bewegen in en om School-team (BioS-team): een vast team van vakleerkrachten bewegingsonderwijs (opgeleid bij een alo) en beweegprofessionals (opgeleid bij een Sport, Beweeg & Gezondheidopleiding) die het bewegen in en om school regisseren, coördineren en deels uitvoeren. Deze aanpak verbindt voorschools bewegen, bewegingsonderwijs, buitenspelen, bewegingstussendoortjes en naschools aanbod tot één samenhangend geheel. In dit artikel beschrijven we hoe BioS-teams werken en wat dit betekent voor de praktijk van de vakleerkracht. | Kick Koenders, Bastiaan Plaizier, Marlissa Schouten, Alex van der Beek en Mirka Janssen

Scan of *klik* naar www.dynamischeschooldag.nl

Toch is de uitvoering en borging van een Dynamische Schooldag complex. Scholen werken vaak met externe aanbieders (bijvoorbeeld voor het buitenspeelmoment) die op specifieke momenten van de dag beschikbaar zijn. Door het uitbesteden ontbreekt vaak het zicht op kwaliteit en de verbinding met wat er tijdens de rest van de schooldag gebeurt. Een BioS-team voert regie op het dynamische rooster én de kwaliteit van beweegactiviteiten.

Wat is een BioS-team?

Een BioS-team is een team van professionals dat verantwoordelijk is voor het organiseren van alle beweegactiviteiten in en om de schooldag. Op een basisschool van ongeveer 400 leerlingen bestaat een BioS-team uit twee vakleerkrachten bewegingsonderwijs (1,7 fte) en één of meerdere mbo-opgeleide beweegprofessionals (1,0 fte). Samen vormen zij een vast team binnen de schoolorganisatie.

Waarom een Dynamische Schooldag?

Het belang van bewegen voor kinderen is breed onderbouwd. Regelmatig bewegen draagt bij aan de fysieke gezondheid, maar ook aan sociale vaardigheden, zelfvertrouwen en cognitieve processen. Tegelijkertijd zitten kinderen een groot deel van de dag stil, ook op school. Dat langdurig

zitten heeft een negatief effect op taakgerichtheid en gedrag in de klas. De Dynamische Schooldag speelt hierop in door het zitten elke 30 tot 45 minuten te onderbreken met een beweegmoment. Scholen die hiermee werken, zien dat leerlingen in de klas rustiger zijn, zich beter kunnen focussen en dat de sfeer in de klas verbetert.

De kracht van het BioS-team zit in de combinatie van rollen: uitvoeren, coördineren en ontwikkelen. Hierdoor ontstaat samenhang tussen alle beweegmomenten en wordt bewegen een structureel onderdeel van de schooldag in plaats van een verzameling losse activiteiten.

De praktijk: wat doet een BioS-team?

Regie op de dynamische schooldag

Het BioS-team stelt een dynamisch rooster op waarin alle beweegmomenten zijn opgenomen. Denk aan gymlessen, buitenspelen, een actieve start van de dag en korte beweegmomenten (bijv. inloophouding of rondje wandelen in de buurt) tussendoor. Leerkrachten vullen dit aan met bewegingstussendoortjes in de klas om tot het ritme van een dynamisch rooster te komen, dat wil zeggen elke 30-45 minuten een beweegmoment. Met een dynamisch rooster kan iedere leerling van de school profiteren van regelmatig bewegen en is het minder afhankelijk van de leerkracht.

Uitvoering en ontwikkeling

Naast coördinatie voert het team ook zelf activiteiten uit, zoals het begeleiden van buitenspelen en het ondersteunen van leerkrachten bij beweegmomenten. De gymlessen worden uitgevoerd door de vakleerkracht bewegingsonderwijs. Het BioS-team ontwikkelt de nieuwe beweegmomenten, bijvoorbeeld beweegaanbod voor peuters (indien de school IKC wordt/is: www.actieffundament.nl) beweegaanbod voor medewerkers, beweegaanbod naschools afgestemd met de wijkpartners en beweegaanbod voor ouders.

Scan of [klik](http://www.actieffundament.nl) naar www.actieffundament.nl

Scan of [klik hier](#) naar een beweegaanbod voor ouders

Ondersteuning van leerlingen

Het BioS-team signaleert motorische achterstanden en biedt waar nodig extra ondersteunend beweegaanbod. In Amsterdam wordt met de Ondersteuningsroute Bewegen en Motoriek gewerkt. Hierbij wordt samengewerkt met andere professionals, zoals de intern begeleider, jeugdarts en fysiotherapeut.

Scan of [klik hier](#) naar de Ondersteuningsroute Bewegen en Motoriek

Monitoring en evaluatie

Monitoring vindt halfjaarlijks plaats (november en mei) aan de hand van monitoringsinstrumenten. Er wordt gemonitord op 1) de uitvoering: heeft iedere leerling elke 30-45 min een beweegmoment?; en 2) de kwaliteit: is de kwaliteit van de aangeboden beweegactiviteiten voldoende? Daarnaast zorgt het BioS-team voor een goede werkwijze. Dit wordt vastgelegd in een format, waar ook halfjaarlijks op wordt geëvalueerd. Vanuit deze evaluaties wordt het plan van aanpak bijgesteld.

Wat betekent dit voor de vakleerkracht?

Door de inzet van een BioS-team verandert de rol van de vakleerkracht bewegingsonderwijs. Waar de focus traditioneel ligt op het geven van goede lessen bewegingsonderwijs, verschuift deze naar een bredere

regisseursrol binnen de school. De vakleerkracht is niet alleen uitvoerder, maar ook coördinator en verbinder. Dat betekent samenwerken met beweegprofessionals, groepsleerkrachten, het ontwerpen van het dynamische rooster en bijdragen aan schoolbeleid rondom bewegen. In de praktijk betekent dit dat zo'n 25 procent van de werktijd buiten de gymzaal wordt ingezet. Het is van cruciaal belang dat de vakleerkracht beschikt over gelabelde tijd buiten de gymzaal om de positie en kwaliteit van het BioS-team te waarborgen. Indien deze randvoorwaarde ontbreekt, bestaat het risico dat beweegprofessionals onvoldoende integreren binnen het team, wat kan leiden tot vergelijkbare uitdagingen als bij samenwerking met externe partijen.

De rol als beweegregisseur biedt kansen: de vakleerkracht wordt meer gepositioneerd als expert op het gebied van bewegen en motoriek en kan een grotere bijdrage leveren aan de ontwikkeling van leerlingen omdat die meer in verbinding is met het schoolteam en wijkpartners. Tegelijkertijd vraagt het nieuwe competenties, zoals coördineren en planmatig werken.

Ervaringen BioS-teams

De eerste ervaringen met BioS-teams zijn positief. Groepsleerkrachten rapporteren meer rust in de klas en een betere taakgerichtheid van leerlingen. Doordat beweegmomenten over de dag worden verspreid en aan de kwaliteit van het buitenspelen wordt gewerkt, is er minder onrust tijdens het buitenspelen en neemt het aantal conflicten op het plein af.

Groepsleerkrachten ervaren daarnaast minder werkdruk, omdat zij worden ondersteund in het organiseren van beweegmomenten.

Voor vakleerkrachten biedt het werken in een team meer collegiale afstemming en een bredere en verdiepende professionele ontwikkeling. Vakleerkracht van de Burgemeester de Vlugschool Marlissa Schouten: "Ik heb op de ALO geleerd hoe je gymles geeft, maar over activiteiten op het schoolplein weet ik minder. Door samen te werken met Alex (beweegprofessional) hebben we van de pauze een fijn en actief buitenspeelmoment gemaakt."

Voor de beweegprofessional biedt het de mogelijkheid om een volledige baan in een onderwijsorganisatie te kunnen invullen, in plaats van versnipperde uren voor, tussen en na schooltijd. Beweegprofessional van de Burgemeester de Vlugschool Alex van der Beek: "Ik laat de beweegactiviteiten aansluiten bij wat Marlissa in de gymzaal doet en tegelijkertijd leer ik veel van de leerkrachten over hoe zij met de kinderen omgaan."

Organisatie en randvoorwaarden

Een BioS-team functioneert niet op zichzelf. Een belangrijke voorwaarde is dat de Dynamische Schooldag al goed is ingericht. Er moet een gedragen visie zijn, een werkbaar dynamisch rooster en duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden. Daarnaast is structurele monitoring essentieel. Door regelmatig te evalueren wat goed gaat en wat beter kan, blijft de kwaliteit van het aanbod en

de samenhang daartussen gewaarborgd. Samenwerking met het schoolmanagement en externe partners is hierbij cruciaal.

Kansen en uitdagingen

BioS-teams bieden duidelijke kansen voor het structureel verankeren van bewegen in de schooldag. Ze versterken de rol van de vakleerkracht en zorgen voor meer samenhang in het aanbod. Voor de mbo-opgeleide beweegprofessional biedt het de mogelijkheid om een volledige baan in een onderwijsorganisatie te kunnen invullen, in plaats van versnipperde uren voor, tussen en na schooltijd.

Ook de opleidingen zien kansen. Het ROC van Amsterdam en Flevoland start per september 2026 een nieuwe opleidingsvariant: Beweegcoach Kind. Deze opleiding combineert sport en beweging met het werken in het onderwijs of kinderopvang. Studenten behalen hun niveau 4-diploma en doen aanvullende kennis op vanuit pedagogisch werk en onderwijsassistentchap, waarmee ze breed inzetbaar zijn binnen scholen, kinderopvang en buurtorganisaties.

Scan of klik [hier](#) naar de nieuwe opleidingsvariant Beweegcoach Kinderen van ROC van Amsterdam en Flevoland

De ALO Amsterdam ontwikkelt een leerroute voor afgestudeerde mbo-ers, waarbij leren en werken in een

BioS-team kan worden gecombineerd. De samenwerking en taakverdeling tussen vakleerkracht en beweegprofessional biedt mogelijkheden om gezamenlijk te werken aan de maatschappelijke uitdagingen rondom bewegen. Tegelijkertijd houdt dat ons weg uit de discussie voor inzet mbo-opgeleide professionals voor het bewegingsonderwijs. Het BioS-team is bewust gekozen boven één vakleerkracht als regisseur; zo is het niet persoonsafhankelijk, kunnen teamleden samenwerken en wordt uitvoering versterkt.

Uiteraard zijn er ook uitdagingen. De financiering is niet altijd structureel geregeld en de rolverandering vraagt tijd en professionalisering. Ook vraagt de aanpak om een duidelijke visie vanuit de school. In andere delen van Nederland zou de samenwerking in een BioS-team en met wijkpartners er anders kunnen uitzien. Dat gaan we de komende tijd verkennen met andere Hogescholen.

Conclusie

BioS-teams laten zien hoe bewegen in en om school structureel kan worden georganiseerd. Door regie, uitvoering en kwaliteitsbewaking te combineren in één team ontstaat samenhang en continuïteit. Voor vakleerkrachten betekent dit een bredere en meer strategische rol binnen de school. ●

Contact

k.koenders@hva.nl

Kick Koenders is opleidingsdocent aan de ALO Amsterdam en projectleider Dynamische Schooldag bij het lectoraat Bewegen in en om School van de Hogeschool van Amsterdam
Bastiaan Plaizier is domeinmanager Sport bij het ROC van Amsterdam en Flevoland
Marlissa Schouten is vakleerkracht bewegingsonderwijs en lid van het BioS-team bij de Burgemeester de Vlugschool van de Stichting Westelijke Tuinsteden in Amsterdam
Alex van der Beek is beweegprofessional en lid van het BioS-team bij de Burgemeester de Vlugschool van de Stichting Westelijke Tuinsteden in Amsterdam
Mirka Janssen is lector van het lectoraat Bewegen in en om School van de Hogeschool van Amsterdam

Foto's

ALO HvA

Kernwoorden

Dynamische School, BioS-team, dynamisch rooster, beweegprofessional